

Вінницький національний технічний університет
(повне найменування вищого навчального закладу)
Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
(повне найменування інституту, назва факультету (відділення))
Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
(повна назва кафедри (предметної, циклової комісії))

Бакалаврська кваліфікаційна робота на тему:
ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ
КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА
(на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю
«РДБ Україна»)

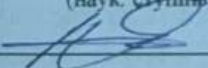
08-43.БКР.004.00.061 ТЧ

Виконала: студентка 4 курсу, групи
МФКД-206

спеціальності 073 – Менеджмент
(шифр і назва напрямку підготовки, спеціальності)

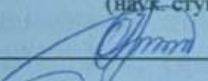
 Гринчук А. Ю.
(прізвище та ініціали)

Керівник: д.е.н., професор, зав каф. ФІМ
(наук. ступінь, вч. звання, назва кафедри)

 Зянько В. В.
(прізвище та ініціали)

«03» червня 2024 р.

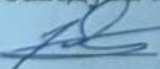
Рецензент: к.т.н., доцент каф. ЕПВМ
(наук. ступінь, вч. звання, назва кафедри)

 Ратушняк О. Г.
(прізвище та ініціали)

«05» червня 2024 р.

Допущено до захисту

Завідувач кафедри ФІМ

 д.е.н., проф. Зянько В. В.
(прізвище та ініціали)

«10» червня 2024 р.

Вінниця ВНТУ – 2024 рік

Вінницький національний технічний університет
 Факультет менеджменту та інформаційної безпеки
 Кафедра фінансів та інноваційного менеджменту
 Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
 Галузь знань – Управління та адміністрування
 Спеціальність – 073 Менеджмент
 Освітньо-професійна програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
 завідувач кафедри ФІМ
 д.е.н., професор **Зянько В. В.**

«13» лютого 2024 р.

ЗАВДАННЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Гринчук Анастасії Юріївні
 (прізвище, ім'я, по-батькові)

1. Тема роботи: Формування системи управління власним капіталом підприємства (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «РДБ Україна»).

Керівник роботи **Зянько Віталій Володимирович**, д.е.н., професор
 (прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)
 затверджено наказом ВНТУ від «11» березня 2024 року № 80.

2. Термін подання студентом роботи: 31 травня 2024 року

3. Вхідні дані до роботи: Слав'юк Р. А. Капітал підприємств і банків: теоретичні основи формування та управління : монографія; Держ. ВНЗ "Ун-т банк. справи". Київ : ДВНЗ "Університет банківської справи", 2016. 330 с.; Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національного господарства : [колект.] монографія / [В. С. Білозубенко та ін.] ; [голов. ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп]. Дніпро : Журфонд, 2019. 419 с.; Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. Вісник Хмельницького національного університету 2022, №2, Том 1. С. 7-13; Проскуріна, Н., & Гнідкова, А. (2022). Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>; Лук'янова В. В., Лабунець О. О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник. 2018. № 2(07). С. 66–69; Фінансова звітність ТОВ «РДБ Україна» за 2022-2023 роки.

4. Зміст текстової частини:

У розділі 1 дослідити економічний зміст, структуру та джерела власного капіталу підприємства; обрати ефективну методику аналізу використання власного капіталу підприємства.

У розділі 2 проаналізувати показники фінансово-господарської діяльності, а також структури, складу та ефективності використання власного

капіталу ТОВ «РДБ Україна».

У розділі 3 запропонувати заходи та обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління власним капіталом будівельного підприємства.

Перелік ілюстративного матеріалу: Таблиці: Таблиця 1.1 – Функції та мета збільшення (зменшення) статутного капіталу; Таблиця 2.1 – Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна»; Таблиця 2.2 – Динаміка зміни показників, які характеризують фінансовий стан ТОВ «РДБ Україна»; Таблиця 2.3 – Показники, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «РДБ Україна»; Таблиця 2.4 – Структура та динаміка власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.; Таблиця 2.5 – Динаміка показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна»; Таблиця 3.1 – Формули для розрахунку показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу; Таблиця 3.2 – Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Рисунки: Рисунок 2.1 – Динаміка рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Спеціальна частина	доцент кафедри ФІМ Ткачук Л.М.	 13.03.2024 р.	 29.05.2024 р.

7. Дата видачі завдання «13» березня 2024 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва та зміст етапу	Термін виконання		Примітка
		початок	завершення	
1	Формування та затвердження теми бакалаврської кваліфікаційної роботи	01.12.2023	01.02.2024	вик.
2	Виконання теоретичної частини БКР. Перший рубіжний контроль виконання БКР	24.04.2024	13.05.2024	вик.
3	Виконання аналітичної частини БКР та розробка рекомендацій та пропозицій. Другий рубіжний контроль виконання БКР	14.05.2024	01.06.2024	вик.
4	Нормоконтроль БКР	02.06.2024	03.06.2024	вик.
5	Рецензування БКР	04.06.2024	06.06.2024	вик.
6	Попередній захист БКР	03.06.2024	04.06.2024	вик.
7	Захист БКР	17.06.2024	18.06.2024	вик.

Студент

(підпис)

Гринчук А. Ю.

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи

(підпис)

Зянько В. В.

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

УДК 658.147

Гринчук А. Ю. Формування системи управління власним капіталом підприємства (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «РДБ Україна»). Бакалаврська кваліфікаційна робота зі спеціальності 073 – Менеджмент, освітня програма – Менеджмент фінансово-кредитної діяльності. Вінниця: ВНТУ, 2024. 76 с. На укр. мові. Бібліогр. 31 назв; рис. 1; табл. 8.

У бакалаврській кваліфікаційній роботі запропоновано заходи з удосконалення управління власним капіталом будівельного підприємства. Наукові і практичні положення щодо напрямів підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства доведені до рівня конкретних пропозицій, що дозволить їх використати на ТОВ «РДБ Україна» для підвищення ефективності управління його власним капіталом. У теоретичній частині роботи досліджено економічний зміст економічний зміст, структуру та джерела власного капіталу підприємства; обрано ефективну методику аналізу використання власного капіталу підприємства. В аналітичній частині роботи здійснено аналіз показників фінансово-господарської діяльності, а також структури, складу та ефективності використання власного капіталу ТОВ «РДБ Україна». У прикладній частині роботи запропоновано заходи та обґрунтовано напрями підвищення ефективності управління власним капіталом будівельного підприємства.

Ключові слова: власний капітал, залучений капітал, фінансовий капітал, статутний капітал, пайовий капітал, резервний капітал.

ABSTRACT

Grinchuk A. Yu. Formation of the company's own capital management system (on the example of a limited liability company "RGB Ukraine"). Bachelor's qualification work in specialty 073 – Management, educational program - Management of financial and credit activates. Vinnitsa: VNTU, 2024. 76 p. Ukr. language. Bibliography 31 titles; rice. 1; tab. 8.

In the bachelor's qualification, measures are proposed to improve the management of the equity capital of a construction company. Scientific and practical provisions in the areas of increasing the efficiency of managing the company's own capital have been brought to the level of specific proposals, which will allow them to be used by LLC RDB Ukraine to improve the efficiency of managing its own capital. In the theoretical part of the work, the economic content is investigated; economic content, structure and sources of own capital of the enterprise; an effective method for analyzing the use of the enterprise's own capital has been chosen. In the analytical part of the work, an analysis was made of indicators of financial and economic activity, as well as the structure, composition and efficiency of the use of own capital of RGB Ukraine LLC. In the applied part of the work, measures are proposed and directions for improving the efficiency of managing the equity capital of a construction company are substantiated.

Key words: own capital, attracted capital, financial capital, authorized capital, share capital, reserve capital.

ЗМІСТ

ВСТУП	7
1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА ..	9
1.1 Економічний зміст, структура та джерела власного капіталу підприємства	9
1.2 Методики аналізу використання власного капіталу підприємства ...	21
Висновки до першого розділу	27
2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «РДБ УКРАЇНА»	29
2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «РДБ Україна»	29
2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства	31
2.3 Аналіз структури, складу та ефективності використання власного капіталу підприємства	35
Висновки до другого розділу	40
3 ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА ...	43
Висновки до третього розділу	50
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	58
Додаток А. Протокол перевірки кваліфікаційної роботи	62
Додаток Б. Баланс (Звіт про фінансовий стан)	63
Додаток В. Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)	69

ВСТУП

Капітал є однією з дуже важливих категорій ринкової економіки. В умовах ринкової економіки одним із найважливіших завдань фінансових менеджерів є підвищення рівня рентабельності капіталу підприємства. Діяльність підприємства в умовах ринкової економіки будь-якої форми власності, організаційно-правового статусу та галузевої спрямованості безпосередньо залежить від фінансового капіталу та його структури. Досягнення стратегічних цілей компанії значною мірою залежить також від ефективності управління капіталом компанії та його структурою, а також від визначення загальної потреби в ньому, формування оптимальної структури та умов участі капіталу.

Дослідження капіталу як економічної категорії впродовж багатьох століть приділялася велика увага численних вчених і дослідників-економістів. Серед сучасних авторів, у чиїх працях акцент зроблено на дослідженні категорії «капітал», можна виділити таких, як: Р. Слав'юк, В. Білозубенко, Л. Савчук, А. Череп, О. Рузакова, Н. Проскуріна, А. Гнідкова, В. Лук'янова, О. Лабунець та ін.

Метою бакалаврської роботи є обґрунтування пропозицій з підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства на основі аналізу його структури, процесу формування та використання.

Досягненню поставленої мети сприятиме виконання наступних завдань:

- дослідити економічний зміст, структуру та джерела власного капіталу підприємства;
- розглянути сучасні методики аналізу використання власного капіталу підприємства;
- проаналізувати показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна»;
- здійснити аналіз структури, складу та ефективності використання власного капіталу ТОВ «РДБ Україна»;

- запропонувати заходи та обґрунтувати напрями підвищення ефективності управління власним капіталом будівельного підприємства.

Об’єктом дослідження є процес формування та використання власного капіталу підприємства.

Предметом дослідження є методи аналізу ефективності управління власним капіталом підприємства.

Методи дослідження. У ході дослідження використовувалися загальнонаукові методи, методи порівнянь, угруповань, спостереження, обстеження, комплексної оцінки, економіко-математичні методи.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що отримані в роботі теоретичні положення та висновки щодо напрямів підвищення ефективності управління власним капіталом будівельного підприємства доведені до рівня конкретних пропозицій, що дозволить їх використати на ТОВ «РДБ Україна» для підвищення ефективності управління його власним капіталом

Особистий внесок здобувача.

Бакалаврська кваліфікаційна робота є самостійно виконаною працею, в якій автором обґрунтовані пропозиції з підвищення ефективності управління фінансовим результатом від операційної діяльності автотранспортного підприємства.

Наукові положення, висновки та рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно.

Апробація результатів бакалаврської роботи.

Основні положення і результати виконаного дослідження доповідалися на LIII Науково-технічній конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету (м. Вінниця, 2024 р.).

Наукові публікації. За темою бакалаврської кваліфікаційної роботи опубліковані тези доповіді [31].

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Економічний зміст, структура та джерела власного капіталу підприємства

Трактування сутності, форм прояву, механізмів формування та використання капіталу розглядаються з різних точок зору. По-перше, як об'єкт управління економікою на макро- та мікрорівнях будь-яких економічних систем. По-друге, як накопичену вартість. По-третє, як джерело виробництва.

У теоріях капіталу центральне місце капіталу посідає його характеристика як виробничого ресурсу. Однак не менш важливим є підхід до тлумачення капіталу як інвестиційного ресурсу, оскільки тоді його можна розглядати як джерело доходів, які постійно відтворюються та збільшуються у результаті самозростання капіталу в процесі кругообігу.

Також капітал розглядають як об'єкт купівлі-продажу та об'єкт права власності та розпорядження.

А з точки зору оцінки платоспроможності підприємства капітал розглядають у якості носія факторів ризику чи, навпаки, як носій факторів ліквідності.

Отже, капітал – це накопичений шляхом заощаджень запас економічних благ у формі грошових коштів і реальних капітальних благ, як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання доходу [1].

Капітал компанії, або власний капітал – це фінансові ресурси, які компанія вкладає для організації та фінансування своєї господарської діяльності.

Основою успішної та прибуткової роботи підприємства, його високої ринкової конкурентоспроможності та фінансової стабільності є умова, коли його власний капітал складає більшу частину фінансових ресурсів.

Сучасні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності визначають власний капітал як «частину активів компанії, яка залишається після вирахування її зобов'язань». Як бачимо, це визначення стосується лише суто кількісних параметрів вартості капіталу. Це також підтверджується характеристикою елементів власного капіталу в стандартах П(С)БО 2 «Баланс» та П(С)БО 5 «Звіт про власний капітал».

Відповідно до цих стандартів власний капітал відображається в першому розділі пасиву балансу (розділ називається «власний капітал») і складається з таких елементів:

- статутний капітал;
- пайовий капітал;
- додатково інвестований капітал;
- інший додатковий капітал;
- резервний капітал;
- нерозподілений прибуток;
- непогашений (неоплачений) капітал;
- вилучений капітал.

Фінансово-господарська діяльність підприємства будь-якої організаційно-правової форми власності починається з формування статутного капіталу, який являє собою фінансові ресурси у вигляді грошових коштів, вкладень у майно, матеріальні цінності, нематеріальні активи, цінні папери, закріплені за підприємством на правах власності чи повних майнових правах, закріплених за підприємством або залучених ним на підставах, установлених чинним законодавством. Підприємство за рахунок статутного капіталу формує свої ресурси (основні та оборотні).

Порядок формування статутного капіталу і його джерела залежать від форми власності, на базі якої діє підприємство, та типу підприємства. В Україні права підприємств різних видів і форм власності закріплені в чинному законодавстві, зокрема в законах України «Про власність», «Про підприємства в Україні», «Про господарські товариства».

Величина статутного капіталу значною мірою залежить від обсягу виробничо-господарської діяльності підприємства, хоча прямої залежності між обсягом статутного капіталу підприємств різних галузей і обсягом виробництва товарів і послуг немає, оскільки цей обсяг також визначається такими факторами, як попит і пропозиція, ціна товарів і послуг, сума банківських кредитів та інших позичених фінансових ресурсів.

Від розміру статутного капіталу певною мірою залежать можливості зовнішнього фінансування підприємства та його ділова репутація. Розмір статутного капіталу, який визначає участь кожного із засновників, акціонерів у капіталі підприємства, є критерієм для визначення розміру прибутку, який кожен із них отримує під час його розподілу.

Початковий розмір статутного капіталу підприємства визначається в статуті або установчому договорі, який необхідно надати до органів влади під час державної реєстрації підприємства. Контролюючі (фінансові та податкові) державні органи, а також банки у відносинах з компаніями постійно моніторять розмір статутного капіталу кожного підприємства та слідкують за його сплатою: адже недостатньо просто задекларувати розмір статутного капіталу в статуті, необхідно вжити заходів, щоб коштами (або майном, нематеріальними активами) на підприємстві фактично розпоряджалися всі юридичні та фізичні особи, які мають частки у статутному капіталі та є його власниками.

Разом із коштами, які надходять у розпорядження підприємства з державних джерел, від акціонерів, пайовиків та інших засновників (власників), до статутного капіталу можуть надходити майно (будівлі, машини, обладнання, транспортні засоби, сировина, матеріали та інші ТМЦ. цінності), цінні папери, а також активи, які не є матеріальними. До таких нематеріальних активів належать: винаходи, як результати інтелектуальної праці; відкриття, промислові зразки, технології, гудвіли, ноу-хау, раціоналізаторські пропозиції, звіти про науково-дослідні роботи та інші об'єкти права інтелектуальної власності.

Вартість активів – як інтелектуальної власності, так й інших нематеріальних активів, визначається виходячи з договірних засад, укладених між учасниками підприємств та особами, яким ці об'єкти належать (громадянами, юридичними особами, державою).

Оцінка об'єктів основних засобів, одержаних як внесок до статутного капіталу підприємства, здійснюється шляхом визначення їх первісної, переоціненої та залишкової вартості.

Витрати на їх придбання, спорудження, виготовлення, доставку та встановлення будівель, машин, устаткування, транспортних засобів враховуються при визначенні за даними бухгалтерського обліку первісної вартості цих предметів.

Переоцінена вартість розраховується виходячи з первісної вартості будівель, машин, устаткування та транспортних засобів, але з урахуванням переоцінок, у тому числі індексації внаслідок інфляції.

Залишкова вартість кожного з об'єктів основних засобів (що приймається на баланс підприємства як внесок до статутного капіталу) визначається різницею між первісною вартістю і фактичним зносом даного об'єкта.

Оборотні активи (сировина, комплектуючі матеріали і вироби, малоцінні та швидкозношувані матеріали, паливо, тара та ін.) зараховуються на баланс у вигляді внеску до статутного капіталу фактично за цінами, які відповідають реальній ринковій ситуації, що вважається справедливою вартістю цих активів [3].

Законодавство України передбачає мінімальний розмір статутного капіталу, без якого не допускається державна реєстрація підприємства. Ці мінімальні розміри не є статичними. У зв'язку з інфляційними явищами в економіці відповідно до законодавчих актів вони часто змінюються у бік збільшення.

Статутний капітал товариства може змінюватися також в процесі його господарської діяльності. При цьому всі зміни розміру статутного капіталу в державних підприємствах відображаються безпосередньо на однойменному рахунку в бухгалтерському обліку, а в малих фірмах, господарських товариствах і товариствах з іноземними інвестиціями – тільки після державної перереєстрації відповідно до зміни розміру статутного капіталу.

Додаткові кошти можуть виділятися державному підприємству для збільшення обсягів виробництва з державного бюджету або за рахунок перерозподілу коштів від інших підприємств галузі.

Акціонерне товариство може додатково випускати акції, а ТОВ та інші господарські товариства – збільшувати розміри вкладів усіх учасників у статутний капітал.

Незалежно від типу і форми власності підприємства його статутний капітал може збільшуватися з наступних причин:

- 1) у зв'язку з оформленням додаткової підписки на нього (через акції, паї тощо);
- 2) у зв'язку з прямим приєднанням до підприємства частини прибутку, зібраного для збільшення приватних фінансів;
- 3) у зв'язку з надходженням додаткового капіталу, зокрема від переоцінки (індексації) основних засобів у випадках, передбачених законодавством та положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку;
- 4) у зв'язку з включенням частини резервного капіталу до статутного капіталу.

Якщо підприємство є збитковим, то фактично збитки за відсутності джерел їх покриття (коштів резервного капіталу та інших джерел власного капіталу) зменшують розмір статутного капіталу підприємства, хоча враховуються окремо в облік як непокриті збитки (відображені в першому розділі пасиву балансу зі знаком «мінус», доки не з'являться джерела покриття, включаючи прибуток.

Підприємства будь-якої форми власності мають право зменшити свій статутний капітал шляхом повернення частини акцій або часток засновникам (учасникам).

Для більшості компаній основною складовою власного капіталу є статутний (номінальний) капітал, який є сумою внесків власників підприємства в його активи в номінальному виразі згідно з установчими документами. У відповідній статті балансу відображається загальна вартість

майна, зафіксована в установчих документах, яка являє собою внесок власників (учасників) у капітал підприємства [4].

У деяких компаніях складовою власного капіталу є пайовий капітал. Дана стаття присвячена кредитним спілкам, споживчим товариствам, колективним сільськогосподарським підприємствам, житлово-будівельним кооперативам, у яких статутний капітал формується за рахунок пайових внесків.

Пайовий капітал - це кошти фізичних та юридичних осіб, які вони добровільно розміщують у товаристві відповідно до установчих документів для здійснення господарсько-фінансової діяльності цього товариства.

Додатково вкладений капітал – це різниця між ціною продажу та номінальною вартістю випущених акцій. Він відображає наявність і рух так званого емісійного доходу в акціонерних товариствах.

Інший додатковий капітал являє собою сукупність фінансових ресурсів, утворюваних за рахунок:

1) переоцінка основних засобів та необоротних нематеріальних й інших нематеріальних активів (при цьому слід мати на увазі, що при переоцінці пропорційно збільшується і сума зносу активів);

2) безоплатного отримування будь-яких активів від сторонніх юридичних і фізичних осіб;

3) вкладів засновників та учасників, що перевищують статутний капітал і без прийняття рішення про його збільшення та перереєстрацію.

Кошти додаткового капіталу використовуються у разі перенесення до статутного капіталу суми дооцінки (індексації) основних засобів та інших необоротних матеріальних активів і нематеріальних активів або у разі прийняття рішення про перереєстрацію статутного капіталу та збільшення витрат будь-яких активів, вартість яких відображена в статутному капіталі додаткових коштів.

Важливою складовою власного капіталу є резерви, які можуть формуватися у вигляді додаткового резерву (резервний капітал) і резервів, створених за рахунок чистого прибутку.

Резервний капітал у підприємствах формується за рахунок нерозподіленого чистого прибутку на умовах, визначених установчими документами. Ці гроші використовуються, коли необхідні витрати не покриваються наявним нерозподіленим прибутком (наприклад, для виплати дивідендів за привілейованими акціями), а також для покриття різниці між номіналом і ціною продажу випущених акцій. За рахунок резервного капіталу підприємство може збільшувати статутний капітал, а також покривати збитки від своєї господарської діяльності.

Резервний капітал підприємства розглядають у широкому і вузькому значенні.

Загалом, резервний капітал включає всі компоненти капіталу, спрямовані на покриття потенційних непередбачених збитків і збитків у майбутньому. У вузькому розумінні резервний капітал визначається як капітал, який формується за рахунок відрахувань від чистого прибутку і відображається у статті балансу «Резервний капітал».

Іншим компонентом власного капіталу є нерозподілений прибуток (непокритий збиток). У цій статті балансу відображається або сума прибутку, реінвестована в підприємство, або сума збитків, яка не розкривається. Сума непокритого збитку вказується в дужках і вираховується при визначенні загального власного капіталу.

Нерозподілений прибуток – це сума залишку прибутку, отриманого організацією, яка не витрачена у відповідних сферах на звітну дату.

Неоплачений капітал — сума заборгованості за внесками до статутного капіталу власників (акціонерів та учасників) будь-якого виду господарського товариства. Вона розраховується при визначенні загального розміру статутного капіталу підприємства, а її динаміка характеризує покриття

статутного капіталу реальними фінансовими ресурсами, отриманими від власників підприємства.

Вилучений капітал – це компонент власного капіталу, який являє собою собівартість акцій власної емісії або акцій, придбаних корпорацією у своїх членів і виникає, коли господарська корпорація зменшує свій статутний капітал. При визначенні загального розміру власного капіталу сума вилученого капіталу підлягає вирахуванню [5].

Функції статутного капіталу, а також мета його зменшення та збільшення систематизовано згруповані в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1 – Функції та мета збільшення (зменшення) статутного капіталу

Функції статутного капіталу	Мета збільшення	Цілі зменшення
Створення та початок функціонування підприємства	Реалізація інвестиційного проєкту	зрив діяльності
Відповідальність та гарантії (гарантія кредитоспроможності)	Виконання вимог щодо мінімального розміру статутного капіталу	Збільшення частки корпоративних прав на ринку
Функція захисту	Проведення санації	Санація балансу (одержання санаційного прибутку)
Управління та контроль	Поглинання чи придбання контрольного пакета інших підприємств	Концентрація капіталу в руках активних власників
Забезпечення фінансування та ліквідності	Поліпшення ліквідності та платоспроможності	Вирівнювання розмірів власного капіталу та власності
Публічна (представницька) функція	Модернізація або розширення виробництва	Вирішення спорів між власниками
база для розрахунку прибутку	Оптимізація політики розподілу прибутку	Реалізація спеціальної дивідендної політики

Розглянемо також економічний зміст таких понять, як «корпоративні права суб'єкта господарювання» та «номінальна вартість акцій».

Корпоративні права суб'єкта господарювання – це право власності на частку (пай) у статутному капіталі юридичної особи, у тому числі права управління, та на отримання відповідної частки прибутку цієї юридичної особи, а також частки майна у разі про його ліквідації. Джерелом

корпоративних прав може бути держава в особі уповноваженого органу або юридична особа, яка від її імені оформляє корпоративні права та зобов'язується виконувати зобов'язання, що випливають з умов їх видачі.

Номінальна вартість акцій (часток) – це вартість, яка відображається в сертифікаті акцій (або в сертифікаті учасника) та в умовах їх випуску та враховується при визначенні кількості голосів на зборах та здійсненні права інших власників. Загальна номінальна вартість прав компанії, випущених корпорацією, становить її номінальний або статутний капітал.

Статутний капітал акціонерного товариства поділено на визначену кількість акцій однакової номінальної вартості.

Акція — цінний папір без установленого терміну обігу, який засвідчує часткову участь у статутному капіталі акціонерного товариства, підтверджує членство в акціонерному товаристві та право участі в управлінні ним, а також надає його власнику право отримувати частину прибутку у вигляді дивідендів, а також брати участь у розподілі майна при ліквідації підприємства.

Статутом акціонерного товариства може бути передбачено розміщення одного або кількох видів привілейованих акцій, які надають їх власникам різноманітні права.

Привілейовані акції характеризуються тим, що вони мають переваги перед звичайними акціями, а привілейовані акції одного типу забезпечують їх власникам однаковий набір прав (пільг).

Переваги для власників привілейованих акцій викладені в Статуті компанії та повідомленні про розміщення акцій і можуть складатися з наступного [5]:

- отримання певних переваг у розподілі прибутку та виплаті дивідендів;
- отримання додаткових прав при випуску нових акцій;
- отриманні переваги голосування на зборах акціонерів;
- отриманні переваг у розподілі ліквідаційної виручки.

Крім описаної вище номінальної ціни акцій, в теорії і на практиці часто використовуються балансові показники і ринкові ціни акцій.

Балансовий (розрахунковий) показник власного капіталу підприємства характеризує структуру капіталу підприємства. Він показує суму чистих активів на одну акцію (пай) і дорівнює співвідношенню між власним і статутним капіталом, вираженому у відсотках.

Ринкова ціна акцій — це ціна, за якою акції можна купувати та продавати на фондових біржах, у позабіржових торгах, в інформаційних системах та на позабіржовому ринку. У країнах з розвиненою фондовою біржею ринкову ціну акцій здебільшого визначає біржа.

Фондова біржа – це організована установа, яка орієнтується на попит і пропозицію цінних паперів і сприяє формуванню ринкової ціни. Правила фондової біржі повинні передбачати, серед іншого, порядок торгів на фондовій біржі, механізм формування та оприлюднення цін, валютний курс.

Механізм визначення та/або фіксації ринкової ціни цінних паперів називається котируванням. Ціна котирування – це середньозважений курс, який розраховується протягом біржового дня (торгової сесії) до моменту, визначеного правилами біржі. Біржовий курс - середньозважений курс угод, здійснених з початку біржового дня (торгової сесії) до моменту, визначеного правилами біржі.

Зрозуміло, що основним призначенням резервів є забезпечення захисної функції капіталу товариства.

До основних способів збільшення статутного капіталу акціонерних товариств належать:

- збільшення кількості акцій від поточної номінальної вартості;
- збільшення номінальної вартості акцій.

На практиці також широко використовується метод збільшення статутного капіталу на основі обміну облігацій на акції.

Корпоративний випуск акцій або облігацій — це сукупність дій, що здійснюються емітентом у зв'язку з підпискою на акції або продажем

облігацій. Успішна емісія корпоративних прав (часток, часток) і, відповідно, збільшення статутного капіталу, залежить від багатьох факторів, зокрема, стану ринку капіталу, тенденцій на біржі (стосовно прав компаній, зареєстрованих на біржі акцій), очікування щодо майбутніх прибутків емітента та інвесторів, а також від обсягу емісії, курсу обміну та частки, в якій здійснюються емісія акцій.

Емісійний дохід, або ажіо — це сума перевищення доходу, отриманого від випуску (емісії) власних акцій та інших прав товариства, над номінальною вартістю цих акцій (прав інших товариств). Іншими словами, емісійний дохід — це різниця між ставкою випуску та номінальною ставкою власного капіталу компанії. Суми доходів від випуску акцій, отриманих підприємством, не включаються до загального доходу для цілей оподаткування.

Конвертація акцій – це об'єднання кількох акцій в одну (або обмін відповідно до визначеної пропорції певної кількості акцій в іншу). Наприклад, конвертація акцій 4:3 означає, що на кожні чотири акції можна обміняти три акції нової емісії.

У більшості країн існує положення, згідно з яким зменшення статутного капіталу повинно здійснюватися в першу чергу шляхом зменшення номінальної вартості, а не внаслідок його консолідації. Деномінація статутного капіталу допускається, якщо номінальна вартість акцій дорівнює мінімальному розміру пулу. У цьому випадку статутний капітал зменшується шляхом передачі акцій або вилучається з обігу для погашення.

Прибуток від викупу (санаційний прибуток) – прибуток, що виникає внаслідок викупу товариством належних йому корпоративних прав (часток, часток) за курсом, нижчим від номінальної вартості цих прав (відмови), у результаті їх безоплатної передачі до анулювання, зменшення номінальної вартості або при отриманні безповоротної фінансової допомоги від компаній-правовласників, кредиторів та інших осіб, зацікавлених у санації підприємства [6].

Статутний капітал та інші елементи власного капіталу підприємства є найважливішим джерелом формування його активів. При цьому весь власний капітал поділяється на кілька фондів грошових коштів, кожен з яких забезпечує створення та рух певних груп активів, без яких неможливе нормальне функціонування підприємства. Серед таких фондів бажано виділити:

- приватний фонд основних засобів та інші необоротні матеріальні активи (приватний фонд основних засобів);
- фонд неторгових нематеріальних активів;
- фонд оборотних коштів і засобів обігу (спеціальний фонд оборотних коштів);
- фонд фінансових інвестицій (довго- та короткострокових).

Кошти спеціального фонду основних засобів інвестуються (авансом) у будівництво засобів праці у вигляді будівель, споруд, машин, обладнання та транспортних засобів. За рахунок коштів цього фонду також створюються малоцінні необоротні матеріальні активи, термін корисного використання яких перевищує один рік (наприклад, спеціальні інструменти та спеціальні пристрої), інвентар, бібліотечні фонди та інші необоротні матеріальні активи. У новій системі бухгалтерського обліку (при складанні бухгалтерського кошторису) об'єднуються основні засоби та інші необоротні матеріальні активи з урахуванням їх подібності за економічним змістом і кореспонденції рахунків при відображенні руху їх вартості в бухгалтерському балансі в розділі «Основні засоби».

За рахунок коштів фонду необоротних нематеріальних активів підприємство придбаває (або отримує у готовому для включення до статутного капіталу вигляді) патенти, ліцензії, ноу-хау, права користування землею, водою та іншими природними ресурсами, а також інші нематеріальні активи.

Підприємству необхідний фонд спеціальних оборотних коштів для:

- забезпечення коштами створення запасів предметів праці (сировини, матеріалів, палива, тари, запасних частин для ремонту машин і устаткування, інструменту тощо);
- створення необхідних перехідних залишків за незавершеним виробництвом матеріали та перехідних запасів для кінцевої продукції.

Частина спеціального фонду оборотних коштів і засоби обігу підприємства вкладаються у сферу розрахунків з покупцями і постачальниками у вигляді відвантаженої (переданої) продукції до моменту надходження коштів на розрахунковий рахунок в установі банку або готівкою у касу підприємства, а також у вигляді грошових коштів (на рахунках у банках або в касі установи) [4].

1.2 Методики аналізу використання власного капіталу підприємства

Основна мета формування капіталу – задоволення потреб підприємства в придбанні активів і вдосконалення їх структури з точки зору забезпечення умов їх ефективного використання.

При здійсненні аналізу капіталу підприємства слід враховувати наступне [7, 26]:

- 1) капітал підприємства – це основний фактор його виробничої діяльності;
- 2) капітал – це те, що характеризує фінансові ресурси, які забезпечують підприємству дохід;
- 3) капітал – це основне джерело багатства його власників;
- 4) венчурний капітал є основним вимірником його ринкової вартості;
- 5) динамічність капіталу підприємства є основним показником, який характеризує рівень економічної ефективності його господарської діяльності.

Ряд економістів вважають, що для оцінки використання капіталу підприємства (компанії) важливо визначити значення активів і власного капіталу. Саме на них розраховуються показники рентабельності активів і рентабельності власного капіталу.

До показників, що характеризують використання підприємством капіталу, належать:

1) рентабельність активів, яка відображає величину чистого прибутку, що припадає на одну гривню активів. Цей показник розраховується відношенням чистого прибутку до вартості всіх активів підприємства (тобто коефіцієнт рентабельності активів показує, наскільки ефективним є використання на підприємстві його активів);

2) маневреність (коефіцієнт) власного капіталу, який показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні активи, а яка його частина капіталізована;

3) рентабельність (коефіцієнт) власного капіталу, який розраховується відношенням чистого прибутку підприємства до середньорічної вартості його власного капіталу і показує наскільки ефективно інвестування коштів у дане підприємство.

Використовуючи наведені вище показники рентабельності капіталу, можна розрахувати інтегральний показник рентабельності власного капіталу через ефективність виробництва, ефективність використання активів та фінансовий леверидж. Цей вираз рентабельності капіталу називається рівнянням Дюпона.

Відповідно до рівняння Дюпона рентабельність капіталу залежить від таких коефіцієнтів, як:

коефіцієнт ефективності виробництва – вимірюється рентабельністю продажів (чистий прибуток / обсяг продажів);

коефіцієнт ефективності використання активів - вимірюється оборотністю активів (обсяг продажів / вартість активів);

леверидж або питома вага позикових коштів у власному капіталі - вимірюється співвідношенням власного капіталу (вартість активів / вартість власного капіталу). Різниця між рентабельністю активів і рентабельністю власного капіталу відображає використання боргового фінансування або левериджу [8].

Аналізуючи ці показники, вчені зазначають, що основне економічне значення коефіцієнта рентабельності власного капіталу полягає в тому, що він показує частку прибутку в власному капіталі, вкладеному в підприємство власниками. Цей показник вказує на розмір винагороди, яку отримують власники за ризики, пов'язані з розміщенням коштів у комерційній установі.

Коли оборот підприємства зростає, власний капітал повинен зростати хоча б такими ж темпами, інакше борг почне зростати. Прибутковість власного капіталу також створює передумови для залучення на вигідних умовах зовнішнього капіталу.

Період окупності власного капіталу є оберненим показником рентабельності власного капіталу. Індикатори терміну окупності показують час (у роках і кварталах), протягом якого власники можуть очікувати повернення своїх грошей. Однак таке тлумачення цього показника досить умовне. Це пов'язано, по-перше, з тим, що практика більшості вітчизняних і зарубіжних компаній показує, що на виплату дивідендів власникам витрачається лише окрема частина прибутку, а по-друге, при розрахунку не враховуються такі чинники, як термін окупності власного капіталу та рівень дисконтних ставок [9].

На думку певних економістів [10], аналіз ефективності використання власного капіталу базується на таких показниках, як рентабельність власного капіталу, коефіцієнт оборотності та термін окупності власного капіталу.

Поглиблений аналіз ефективності використання власного капіталу дозволяє визначити розмір і частку чистого прибутку підприємства, отриманого в результаті використання власного капіталу у його фінансово-господарській діяльності.

Частина економістів [26] вважає, що доцільно об'єднати показники ефективності використання капіталу у дві групи:

Перша група характеризує ефективність використання капіталу на основі розрахунку показників його оборотності: коефіцієнта оборотності капіталу та коефіцієнта стабілізації капіталу;

Друга група показників характеризує ефективність використання капіталу шляхом оцінки прибутковості (рентабельності) капіталу.

Коефіцієнт оборотності капіталу розраховується відношенням чистої виручки від реалізації до середнього розміру капіталу компанії.

Коефіцієнт оборотності капіталу визначається відношенням середнього розміру акціонерного капіталу компанії до чистого доходу від реалізації [26].

Як бачимо, різні автори наводять однакові показники оцінки ефективності використання власного капіталу, лише одні автори наводять більш деталізовані показники, а інші менш деталізовані.

Розглянуті методики аналізу ефективності використання власного капіталу підприємства дозволяють обрати для цієї мети наступні найважливіші показники, до яких належать:

- 1) Коефіцієнт автономії, який розрахуємо за формулою (1.1):

$$K_{\text{авт}} = \frac{BK}{K} \quad (1.1)$$

де: BK – власний капітал підприємства K – капітал всього

- 2) Коефіцієнт фінансової стійкості, який розрахуємо за формулою (1.2):

$$K_{\text{фс}} = \frac{BK}{3} \quad (1.2)$$

де: 3 – загальна сума зобов'язань, грн.

- 3) Коефіцієнт фінансового левериджу, який характеризує співвідношення власного і позикового капіталу підприємства, розрахуємо за формулою (1.3) [10]:

$$K_{\text{ф.л}} = \frac{ПК}{BK} \quad (1.3)$$

де: ПК – середня сума використаного позикового капіталу, грн.

4) Коефіцієнт забезпеченості власними джерелами коштів, який вказує на рівень забезпеченості підприємства власними джерелами формування оборотних активів, тобто показує, скільки власних джерел формування оборотних активів підприємства припадає на одиницю цих активів, визначимо за формулою (1.4) [10]:

$$K_{звк} = \frac{ВК+ОЗ}{ОА} \quad (1.4)$$

де ОЗ – вартість основних засобів, грн; ОА – оборотні активи, грн.

5) Коефіцієнт загальної ліквідності, який характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів, визначимо за формулою (1.5) [10]:

$$K_{зл} = \frac{ОА}{ПЗ} \quad (1.5)$$

де: ПЗ – поточні зобов'язання.

6) Коефіцієнт абсолютної ліквідності, який дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів, визначимо за формулою (1.6) [26]:

$$K_a = \frac{ГК+ПФІ}{ПЗ} \quad (1.6)$$

де ГК – грошові кошти; ПФІ – поточні фінансові інвестиції.

7) Рентабельність активів, яка характеризує суму отриманого прибутку на кожну гривню від активів підприємства, які постійно знаходяться на його балансі цей коефіцієнт розрахуємо за формулою (1.7) [26]:

$$P_a = \frac{ЧП}{А} \times 100, \quad (1.7)$$

де ЧП – величина чистого прибутку або збитку, отриманого підприємством; А – середньорічна вартість активів (майна) підприємства.

8) Маневреність (коефіцієнт) власного капіталу, який визначимо за формулою (1.8) [26]:

$$K_{\text{ман}} = \frac{BK - HA}{BK} = \frac{BOK}{BK}, \quad (1.8)$$

де BK – величина власного капіталу підприємства; HA – необоротні активи підприємства; BOK – власний оборотний капітал підприємства, тобто та частка власного капіталу, яка вкладена в оборотні активи.

9) Рентабельність (коефіцієнт) власного капіталу, що визначає розмір прибутку (збитку), отриманого на одну гривню від власного капіталу підприємства. Його розрахуємо за формулою (1.9) [26]:

$$P_{BK} = \frac{ЧП}{BK} \times 100. \quad (1.9)$$

10) Коефіцієнт оборотності власного капіталу, який показує наскільки ефективно використовується власний капітал підприємства. Цей коефіцієнт розрахуємо за формулою (1.10) [26]:

$$K_{об} = \frac{ЧД}{BK}, \quad (1.10)$$

де ЧД – чистий дохід (виручка) від реалізації продукції.

11) Величину чистого прибутку, який підприємство отримує за рахунок використання у своїй фінансово-господарській діяльності власного капіталу, визначимо за формулою (1.11) [26]:

$$ЧП(ВК) = BK \times Pa. \quad (1.11)$$

12) Частку чистого прибутку, який підприємство отримує за рахунок використання власного капіталу у фінансово-господарській діяльності, розрахуємо за формулою (1.12) [26]:

$$чЧП = \frac{ЧП(ВК)}{ЧП}. \quad (1.12)$$

13) Коефіцієнт поточної ліквідності, який показує платоспроможність суб'єкта господарювання в частині погашення поточних зобов'язань за умови

своєчасного розрахунку з дебіторами [11]:

$$K_{\text{п.л.}} = \frac{\text{ОА-З}}{\text{ПЗ}} \quad (1.13)$$

Отже, аналізу стану власного капіталу підприємства досліджують за допомогою вищезазначених коефіцієнтів, що характеризують ефективність його використання.

Висновки до першого розділу

Капітал — це сукупність економічних благ у формі грошей, ресурсів і засобів, які накопичуються шляхом заощаджень, і які їх власник використовує в економічному процесі як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання прибутку. Власний капітал є основним вимірником вартості підприємства і за умови ефективного використання здатний до самозростання.

У процесі функціонування підприємства капітал перебуває у безперервному кругообігу, послідовно проходячи три стадії: на першій стадії капітал у формі грошей вкладається в оборотні і необоротні активи, при цьому він трансформується у виробничий капітал; на другій стадії в процесі виробництва виробничий капітал перетворюється на товарну форму; на третій стадії товарний капітал перетворюється на грошовий капітал після продажу товару.

Основною метою формування власного капіталу є забезпечення потреби підприємства в придбанні активів і вдосконалення його структури з точки зору забезпечення умов його ефективного використання. Для досягнення поставленої мети процес формування капіталу здійснюється на основі таких принципів:

- врахування перспектив подальшого розвитку підприємства;
- забезпечення відповідності розміру капіталу, який зуміло залучити підприємство, сумі активів, які підприємство має на меті створити для забезпечення своєї виробничої діяльності;

- забезпечення оптимальної структури капіталу з точки зору його ефективного функціонування;
- забезпечення зниження витрат на формування капіталу з різних джерел;
- забезпечення ефективного використання капіталу в процесі фінансово-економічної діяльності.

При здійсненні аналізу капіталу слід враховувати наступне:

- власний капітал підприємства є основним фактором виробництва.
- капітал характеризує фінансові ресурси, які забезпечують підприємству одержання доходу;
- власний капітал – основне джерело багатства для його власників;
- капітал підприємства є основним вимірником його ринкової вартості;
- динамічність капіталу підприємства є основним показником рівня ефективності його господарської діяльності.

2 АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ТОВ «РДБ УКРАЇНА»

2.1 Організаційно-економічна характеристика ТОВ «РДБ Україна»

Товариство з обмеженою відповідальністю «РДБ Україна» зареєстрована 03 березня 2018 року за юридичною адресою Україна, **5, Львівська обл., місто Львів, ВУЛИЦЯ ЗЕЛЕНА, будинок **.

Розмір статутного капіталу ТОВ РДБ Україна становить 538 800,00 грн.

Товариство здійснює свою господарську діяльність на підставі затвердженого Статуту та відповідно до норм чинних законодавчих актів України.

Основним видом діяльності ТОВ «РДБ Україна» є:

- оптова торгівля деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічним обладнанням.

Іншими видами діяльності ТОВ «РДБ Україна» є:

- діяльність посередників у торгівлі деревиною, будівельними матеріалами та санітарно-технічними виробами;
- оптова торгівля іншими товарами господарського призначення;
- неспеціалізована оптова торгівля.

ТОВ «РДБ Україна» входить до складу великої компанії на ринку нерухомості – будівельної компанії ТОВ «РДБ Груп», яка керує групою будівельних компаній і охоплює ринок послуг в секторі ремонтних, будівельних, монтажних послуг, проектування та генпідряд.

З 2003 року компанія пройшла етапи становлення: від дрібного підрядника до великої компанії на ринку нерухомості.

Сьогодні генпідрядна компанія «RDB Group» управляє групою підрядних компаній і охоплює ринок послуг у сфері ремонтно-будівельного комплексу, монтажних послуг, проектування та генпідряду.

Сфера діяльності – промислове та цивільне будівництво.

Компанія спеціалізується на архітектурному проектуванні, ремонтно-монтажних роботах, проектуванні та монтажі внутрішніх та зовнішніх інженерних мереж та монтажі технологічного обладнання.

ТОВ «РДБ-груп» успішно завершила роботи з реконструкції історичної забудови, проектування та будівництва комерційних об'єктів. Підприємство має власну технічну базу, кадри, архітектурно-проектне бюро, конструкторський, конструкторський та експлуатаційний відділи.

В процесі співпраці ТОВ «РДБ-груп» здійснює юридичний супровід проектів.

Компанія спеціалізується на перевезенні малотоннажних вантажів та матеріально-технічному забезпеченні об'єктів під час ремонтно-будівельних робіт. Система доставки гарантує своєчасну доставку будівельних матеріалів і обладнання, вивіз будівельного сміття, повний комплекс послуг з експлуатації будівлі, управління об'єктами нерухомості, обслуговування інженерних систем.

Таким чином, ТОВ «РДБ Груп» працює за принципом повного аутсорсингу: від проектування до обслуговування майна. Такий підхід сьогодні можуть гарантувати окремі компанії на ринку України.

Місія ТОВ «РДБ Груп» відображає цілі компанії діяти в інтересах партнерів, пропонувати нові перспективні рішення: сприяти розвитку бізнесу клієнтів, надавати комплекс проектно-будівельних послуг для реалізації та управління інвестиціями. проекти.

Стратегія компанії:

- проектування, будівництво та обслуговування приватних і комерційних об'єктів різного призначення;
- розвиток власної виробничої та інженерно-технічної бази;
- Розширення спектру послуг у сфері будівництва, проектування та реконструкції.

ТОВ «РДБ Груп», як і ТОВ «РДБ Україна» роблять ставку на інноваційні підходи: ефективні технології та енергозберігаючі матеріали.

2.2 Аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства

Щоб виявити тенденції розвитку ТОВ «РДБ Україна», необхідно провести аналіз основних фінансових результатів його фінансово-господарської діяльності, порівнявши звітні дані поточного періоду з відповідними показниками роботи підприємства у попередній період його фінансово-господарської діяльності, і визначити таким чином відхилення у значеннях відповідних фінансових показників у поточному та попередньому періодах.

Перш за все проаналізуємо фінансові результати ТОВ «РДБ Україна» визначивши динаміку його доходів та витрат, занісши відповідні дані у таблицю 2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна»

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютна зміна, тис. грн	Темп приросту, %
Фінансовий результат від основної операційної діяльності, тис. грн	209 613	193 430	-16 183	-7,72
Фінансовий результат від іншої основної операційної діяльності, тис. грн	236 430	-105 462	-341 892	-144,61
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	145 847	48 560	-97 287	-66,70
Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності, тис. грн	-7 277	18 106	25 383	-348,81
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	138 570	6 666	-131 904	-95,19
Чистий фінансовий результат, тис. грн	117 097	47 486	-69 611	-59,45

Динаміка наведених у табл. 2.1 фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 років свідчить про те, що фінансовий результат від основної операційної діяльності мав негативну динаміку та за

досліджуваний період зменшився на 16 183 тис. грн або на 7,72 %, що свідчить про зниження обсягу валового прибутку підприємства.

Фінансові результати від іншої основної операційної діяльності також виявили негативну динаміку, оскільки інші операційні доходи зменшилися на 341 892 тис. грн.

Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 97 287 тис. грн, що відбулося переважно за рахунок збільшення інших витрат підприємства.

Немає фінансового результату від участі в капіталі, що свідчить про те, що компанія не здійснює інвестицій у пов'язані, афілійовані або спільні підприємства, які обліковуються за методом участі в капіталі.

Також відсутній фінансовий результат від фінансової діяльності, що звичайно свідчить про те, що підприємство наразі не займається фінансовою діяльністю.

Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності в минулому році був від'ємним і становив -7 277 тис. грн, а у звітному звіті збільшився до 18 106 тис. грн, тобто на 25 383 тис. грн. Це є ознакою того, що ТОВ «РДБ Україна» не здійснювала придбання та продаж необоротних активів, наслідком чого стало те, що відбулися зміни структури власного капіталу та позикового капіталу.

Фінансовий результат до оподаткування зменшився на 131 904 тис. грн, про що свідчить відсутність на досліджуваному підприємстві фінансової діяльності.

Чистий фінансовий результат за досліджуваний період зменшився на 69 611 тис. грн, або на 59,45%, що є абсолютно негативним фактором, який показує, що підприємство зовсім за досліджуваний період не здійснювало фінансової діяльності.

Отже, аналіз фінансових результатів, представлених у таблиці 2.1, дав змогу визначити види діяльності, якими займалося підприємство, розмір прибутку, отриманого за окремим видом діяльності, а також динаміку зміни

фінансових результатів. З усього можна зробити висновок, що ТОВ «РДБ Україна» отримало прибуток в результаті іншої звичайної діяльності.

Здійснимо аналіз показників, які характеризують фінансовий стан ТОВ «РДБ Україна» на основі даних, наведених у табл. 2.2

Таблиця 2.2 – Динаміка зміни показників, які характеризують фінансовий стан ТОВ «РДБ Україна»

Показник	Значення		Абсолютне відхилення	Темп приросту
	2022 рік	2023 рік		
Загальна вартість майна підприємства, тис. грн	2 773 534,5	3 428 626,5	655 092	23,62
Необоротні активи, тис. грн	2 628 507	2 953 925,5	325 418,5	12,38
Оборотні активи, тис. грн	145 027,5	472 671	327 643,5	225,92
Власний капітал, тис. грн	1 147 262,5	1 789 624	642 361,5	55,99
Залучений капітал, тис. грн	1 626 272	1 639 016	12 744	0,78
Поточні зобов'язання, тис. грн	1 504 192	1 522 771	18 579	1,24

Як видно з даних таблиці 2.2, за період, що аналізується загальна вартість майна ТОВ «РДБ Україна» мала позитивну тенденцію – до зростання і склала 655 092 тис. грн або 23,62 відсотка. На таке зростання майна компанії вплинуло збільшення вартості необоротних і оборотних активів, а також величини власного капіталу.

Вартість необоротних активів у 2023 році зросла на 325 418,5 тис. гривень, що склало у відсотковому співвідношенні 12,38%. Це збільшення пов'язане з тим, що збільшилася вартість нематеріальних активів та вартість незавершеного будівництва.

Вартість оборотних активів ТОВ «РДБ Україна» у 2023 році зросла на 327 643,5 тис. грн, а темп їх приросту становив 225,92%. Таке зростання відбулося за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги.

Власний капітал товариства збільшився на 642 361,5 тис. грн, що у відсотках становить 55,99%. Також зріс залучений капітал, приріст якого склав

12 744 тис. грн, або 0,78%. Відповідно, поточні зобов'язання компанії зросли у 2023 році порівняно з 2022 роком на 18 579 тис. гривень, що становило 1,24%.

Далі за даними балансу ТОВ «РДБ Україна» визначимо тип його фінансової стійкості, склавши зведений баланс, позиції активу та пасиву якого наведені в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3 – Показники, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «РДБ Україна»

Показник	Значення		Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
	2022 рік	2023 рік		
Власний капітал	1 147 262,5	1 789 624	642 361,5	55,99
Необоротні активи	2 628 507	2 953 925,5	325 418,5	12,38
Власні оборотні кошти	-1 481 244,5	-1 164 301,5	316 943	-21,40
Довгострокові зобов'язання та забезпечення наступних витрат і платежів	122 080	11 6245	-5 835	-4,78
Короткострокові кредити та позики	772 792	891 367,5	118 575,5	15,34
Запаси і витрати	37 716	50 051	12 335	32,70
Надлишок (нестача) власних оборотних коштів для фінансування запасів	-1 518 960,5	-1 214 352,5	304 608	-20,05
Надлишок (нестача) власних оборотних активів для формування запасів і витрат	-1 396 880,5	-1 098 107,5	298 773	-21,39
Надлишок (нестача) усіх джерел формування запасів	-624 088,5	-206 740	417 348,5	-66,87
Тип фінансової стійкості	Нестійкий	Нестійкий		

З показників, представлених у таблиці 2.3, видно, що основна частка в активах ТОВ «РДБ Україна» припадає на позиковий капітал, який значно більший за розмір власного капіталу. І хоч фінансово-господарська діяльність

досліджуваного підприємства є прибутковою, ми спостерігаємо чітко виражену тенденцію до зниження всіх показників прибутковості.

Отже, проаналізувавши показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна», бачимо, що загалом рівень його платоспроможності є низьким, а фінансове становище нестійке. Тому керівництву даного підприємства треба терміново думати над прийняттям необхідних рішень та здійснення заходів щодо вдосконалення своєї фінансово-господарської діяльності.

2.3 Аналіз структури, складу та ефективності використання власного капіталу підприємства

Аналіз ефективності використання власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» розпочнемо з визначення динаміки кожного структурного його елемента. Для цього основні показники, які характеризують склад власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» занесемо до табл. 2.4.

Таблиця 2.4 – Структура та динаміка власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Показник	Рік				Абсолютна зміна, тис. грн	Темп приросту, %
	2022		2023			
	тис. грн	%	тис. грн	%		
Статутний капітал	243334	21,21	372627	20,82	129293	53,13
Інший додатковий капітал	537104	46,82	1232544	68,87	695440	129,48
Резервний капітал	48410,3	4,22	79095	4,42	30685	63,39
Нерозподілений прибуток	318414	27,75	105357	5,89	-213056	-66,91
Всього власний капітал	1147263	100	1789624	100	642361	55,99

Дані табл. 2.4. які характеризують структуру та динаміку власного

капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр. свідчать про те, що за цей період власний капітал товариства підвищився на 55,99%, що склало 642 361 тис. грн, і у 2023 році він становив 1 789 624 тис. грн. Така тенденція зумовлена зменшенням такої його вагової складової, як нерозподілений прибуток.

Частка нерозподіленого прибутку протягом 2022-2023 років зменшилась і досягла у 2023 році 5,89%.

До структури власного капіталу входить така важлива його складова, як інший додатковий капітал, який у 2023 році дорівнював 68,87%. За період, що аналізується, статутний капітал підприємства підвищився на 53,1%, а його частка у 2023 році зросла до 20,82%.

Резервний капітал у формуванні власного капіталу мав найменшу вагу, яка станом на 2023 рік складала лише 4,42%, або 79 045 тис. грн.

Проаналізуємо динаміку показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна». Для цього розрахуємо такі коефіцієнти:

1) коефіцієнт (автономії) незалежності підприємства, який підрахуємо за формулою (1.1) [24]:

$$K_{\text{авт } 2022} = \frac{1\,147\,262,5}{2\,773\,534,5} = 0,41$$

$$K_{\text{авт } 2023} = \frac{1\,789\,624}{3\,428\,626,5} = 0,52$$

2) коефіцієнт фінансової стійкості підприємства за 2022 та 2023 роки, який визначимо використовуючи формулу (1.2) [24]:

$$K_{\text{ф.с } 2022} = \frac{1\,147\,262,5}{1\,504\,192} = 0,76$$

$$K_{\text{ф.с } 2023} = \frac{1\,789\,624}{1\,522\,771} = 0,52$$

3) коефіцієнт фінансового левериджу, який підрахуємо використовуючи формулу (1.3) [24]:

$$K_{\phi,л 2022} = \frac{1\,626\,272}{1\,147\,262,5} = 1,42$$

$$K_{\phi,л 2023} = \frac{1\,639\,016}{1\,789\,624} = 0,92$$

4) коефіцієнт забезпеченості власними джерелами коштів, який визначимо за формулою (1.4) [24]:

$$K_{звк 2022} = \frac{1\,147\,262,5 + 1\,936\,944}{145\,027,5} = 21,27$$

$$K_{звк 2023} = \frac{1\,789\,624 + 2\,435\,515}{472\,671} = 8,94$$

6) коефіцієнт загальної ліквідності, який визначимо за формулою (1.5) [11]:

$$K_{зл 2022} = \frac{145\,027,5}{1\,504\,192} = 0,10$$

$$K_{зл 2023} = \frac{472\,671}{1\,522\,771} = 0,31$$

7) коефіцієнт абсолютної ліквідності, який визначимо за формулою (1.6) [24]:

$$K_a 2022 = \frac{202,5 + 0,0}{1\,504\,192} = 0,00013$$

$$K_a 2023 = \frac{97 + 0,0}{1\,522\,771} = 0,00006$$

8) коефіцієнт поточної ліквідності, який визначимо за формулою (1.13) [11]:

$$K_{п.л 2022} = \frac{1\,45\,027,5 - 1\,626\,272}{1\,504\,192} = -0,98$$

$$K_{п.л 2023} = \frac{472\,671 - 1\,639\,016}{1\,522\,771} = -0,77$$

Результати здійснених вище розрахунків коефіцієнтів платоспроможності ТОВ «РДБ Україна» згрупуємо та зведемо у таблицю 2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна»

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн	Темп приросту, %
Коефіцієнт автономії	0,41	0,52	0,11	26,19
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,76	1,18	0,41	54,09
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,42	0,92	-0,50	-35,39
Коефіцієнт забезпеченості власними джерелами коштів	21,27	8,94	-12,33	-57,97
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,10	0,31	0,21	221,94
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0001	0,0001	-0,00007	-52,68
Коефіцієнт поточної ліквідності	-0,98	-0,77	0,22	-22,22

Як видно з представлених у таблиці 2.5 даних, коефіцієнт автономії, який показує частку становлять вкладники підприємства в загальній сумі наданих коштів, зріс у 2023 році на 0,11 і досяг 0,52, тобто збільшення становить 26,19%. Ця тенденція позитивна, так як значення коефіцієнта відповідає нормативному – $>0,5$.

Коефіцієнт фінансової стійкості, який характеризує співвідношення вкладених у діяльність підприємства власних і позикових коштів у 2023 році збільшився на 0,41 і досяг 1,18, що також відповідає нормативному значенню, яке має бути $>1,0$.

Коефіцієнт фінансового левериджу, який показує ризики структури капіталу, становив 0,92 у 2023 році, що є однозначно позитивним, оскільки індекс не перевищує значення 1.

Коефіцієнт забезпеченості підприємства власними джерелами коштів у 2023 році суттєво знизився порівняно з 2022 роком і склав 8,94, тобто зниження склало -57,97%. Значення коефіцієнта забезпеченості підприємства власними джерелами коштів вважається нормальним, якщо воно $> 0,1$, що у нашому випадку означає, що наявні поточні активи забезпечені власними джерелами та джерелами, прирівняних до них.

Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття), який показує, скільки

коштів поточних активів нараховується на кожну грошову одиницю поточних зобов'язань для обох розглянутих періодів не відповідає нормативу і становить менше 1. Це свідчить про наявність у ТОВ «РДБ Україна» неліквідного балансу. У 2022 році значення даного коефіцієнта становило 0,10, а у 2023 році – 0,31. Така тенденція зумовлена збільшенням вартості оборотних активів підприємства на 225,92%, а також зростанням обсягу поточних зобов'язань на 1,24%.

Значення коефіцієнта абсолютної ліквідності у 2022 та 2023 роках є від'ємним, тобто не відповідає оптимальному рівню 0,2 – 0,35. Таким чином, ТОВ «РДБ Україна» не може абсолютно ліквідними активами, якими є поточні фінансові інвестиції та грошові кошти в національній та іноземній валютах, погасити свої поточні зобов'язання.

Коефіцієнт поточної ліквідності зріс на 0,22, що свідчить про позитивну тенденцію цього показника, хоча нормативне значення його повинно бути не менше 0,5. Отже все ж коефіцієнт поточної ліквідності не відповідає нормативу в жодному з досліджуваних періодів, і значно нижчий за нормативне значення, що вказує на те, що підприємство не в змозі компенсувати більшу частину своїх довгострокових зобов'язань поточними активами.

За проведеними розрахунками можна сказати, що ТОВ «РДБ Україна» є неліквідним з точки зору покриття поточних зобов'язань різними складовими оборотних активів, отже це підприємство наразі є фінансово нестійким.

Разом з тим, слід відзначити певні позитивні зміни, як відбулися на підприємстві у 2023 році, і які були пов'язані зі збільшенням загальної вартості майна, оборотних активів та власного капіталу. На жаль, поряд з такими позитивними моментами підприємство збільшило обсяг залученого капіталу, що є негативним.

Отже, на основі проведеного дослідження можна зробити висновок, що ТОВ «РДБ Україна» в цілому характеризується абсолютно неприйнятним фінансовим станом, про що свідчать незадовільні показники ділової

активності та рентабельності. Коефіцієнти ліквідності та фінансової стійкості теж не характеризують фінансово-господарську діяльність підприємства як позитивну.

Висновки до другого розділу

Аналіз основних фінансових результатів фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна» дозволяє зробити наступні висновки:

Динаміка наведених у табл. 2.1 фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 років свідчить про те, що фінансовий результат від основної операційної діяльності мав негативну динаміку та за досліджуваний період зменшився на 16 183 тис. грн або на 7,72 %, що свідчить про зниження обсягу валового прибутку підприємства. Фінансові результати від іншої основної операційної діяльності також виявили негативну динаміку, оскільки інші операційні доходи зменшилися на 341 892 тис. грн. Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився ймовірно за рахунок збільшення інших витрат підприємства. Фінансовий результату від участі в капіталі та від фінансової діяльності відсутні, що свідчить про те, що підприємство наразі не займається фінансовою діяльністю. Власне через це бачимо зменшення фінансового результату до оподаткування на 131 904 тис. грн, та чистого фінансового результату на 69 611 тис. грн, або на 59,45%.

Отже, аналіз фінансових результатів показав, що ТОВ «РДБ Україна» отримало прибуток лише від іншої звичайної діяльності.

Як видно з даних таблиці 2.2, за період, що аналізується загальна вартість майна ТОВ «РДБ Україна» мала позитивну тенденцію – до зростання і склала 655 092 тис. грн або 23,62 відсотка. На це вплинуло збільшення вартості необоротних і оборотних активів, а також величини власного капіталу. Так, вартість необоротних активів у 2023 році зросла на 325 418,5 тис. гривень, а вартість оборотних активів у 2023 році зросла на 327 643,5 тис. грн. Таке зростання відбулося за рахунок збільшення дебіторської

заборгованості за товари, роботи та послуги.

Власний капітал товариства збільшився на 55,99%. Також зріс залучений капітал, приріст якого склав 12 744 тис. грн, або 0,78%. Відповідно, поточні зобов'язання компанії зросли у 2023 році порівняно з 2022 роком на 18 579 тис. гривень, що становило 1,24%.

З показників, представлених у таблиці 2.3, видно, що основна частка в активах ТОВ «РДБ Україна» припадає на позиковий капітал, який значно більший за розмір власного капіталу. І хоч фінансово-господарська діяльність досліджуваного підприємства є прибутковою, ми спостерігаємо чітко виражену тенденцію до зниження всіх показників прибутковості.

Отже, проаналізувавши показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна», бачимо, що загалом рівень його платоспроможності є низьким, а фінансове становище нестійке. Тому керівництву даного підприємства треба терміново думати над прийняттям необхідних рішень та здійснення заходів щодо вдосконалення своєї фінансово-господарської діяльності.

Ефективності використання власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» характеризують дані табл. 2.4. Зокрема бачимо, що за період з 2022 по 2023 роки власний капітал товариства підвищився на 55,99%, що зумовлено зменшенням такої його вагової складової, як нерозподілений прибуток, частка якого за цей період зменшилась і досягла у 2023 році 5,89%. Статутний капітал підприємства підвищився на 53,1%, а його частка у 2023 році зросла до 20,82%. Резервний капітал у формуванні власного капіталу мав найменшу вагу, яка станом на 2023 рік складала лише 4,42%, або 79 045 тис. грн.

Наведена у таблиці 2.5 динаміка показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна» показує, що коефіцієнт автономії, зріс у 2023 році на 0,11 і досяг 0,52, Ця тенденція позитивна, так як значення коефіцієнта відповідає нормативному – $>0,5$. Коефіцієнт фінансової стійкості збільшився у 2023 році на 0,41 і досяг 1,18, що також відповідає нормативному значенню, яке має бути $>1,0$. Коефіцієнт фінансового

левериджу становив 0,92 у 2023 році, що теє є позитивним, оскільки індекс не перевищує значення 1.

До позитивних змін на підприємстві у 2023 році можна віднести позитивну тенденцію показників ліквідності, що означає здатність підприємства загалом покривати свої борги, та показників рентабельності.

З ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

В умовах ринкових відносин формування і використання капіталу підприємства виходить на якісно новий рівень, адже рівень самостійності підприємств у виборі джерел фінансування своєї діяльності значно збільшується. При цьому одним із найважливіших завдань є налагодження ефективного управління структурою капіталу підприємства.

Фінансова стійкість і кредитоспроможність значною мірою залежать від структури джерел фінансування підприємства, тому керівництво підприємства має вирішити, з яких коштів буде фінансуватися той чи інший інвестиційний чи інноваційний проект. У більшості випадків приватних вільних грошей у підприємства не вистачає, про що, зокрема, свідчать дані Національного банку України, згідно з якими протягом останніх років спостерігається значне та стабільне збільшення обсягу попиту зі сторони юридичних осіб на позиковий капітал.

Насамперед для покращення фінансово-господарської діяльності потрібно визначити необхідний розмір потрібного підприємству власного і залученого капіталу, а також його оптимальну структуру, аби знайти найкраще співвідношення між власним та позиковим капіталом. Як правило, фінансові ресурси підприємства формуються за рахунок власного капіталу. Під значеннями власного капіталу розуміються значення відповідних залишків на рахунках у правій частині балансу. Такий «бухгалтерський» підхід до структури власного капіталу є традиційним для більшості вітчизняних економістів. Дані з пасиву балансу використовуються в теоретичних методах фінансового аналізу для визначення показників прибутковості, ліквідності та платоспроможності підприємства.

Ефективність використання власного капіталу залежить від результатів, отриманих за допомогою його функціонування та від витрат, які необхідно здійснити для отримання цих результатів.

Ефективність використання капіталу зазвичай визначається величиною прибутку, який отримують на кожную гривню вкладеного капіталу, тобто залежить передусім від рентабельності. Проте, можна досягти високої рентабельності від реалізації продукції і при цьому рентабельність власного капіталу може бути вкрай низька, через те, що значна його частина належно не працює, а лежить на складах або здається в позику покупцям на тривалий термін.

Ефективність використання власного капіталу підприємства найточніше відображає аналіз динаміки його рентабельності. Тому розрахуємо коефіцієнт рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» та визначимо основні фактори, які впливають на величину власного капіталу.

Для проведення факторного аналізу власного капіталу використаємо формулу (3.1)

$$P_{\text{вк}} = \frac{\text{ЧП}}{\text{ВК}} * 100\% \quad (3.1)$$

Підставимо у формулу (3.1) конкретні дані:

$$P_{\text{вк } 2022} = \frac{217979}{1147262} = 0,19$$

$$P_{\text{вк } 2023} = \frac{518990}{1789624} = 0,29$$

Для наочності динаміку рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» наведено на рисунку 3.1.

Дивлячись на рис. 3.1 можна сказати, що рівень рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 років має тенденцію до підвищення, що говорить про те, що фінансове становище підприємства покращується та ефективність інвестицій у підприємство підвищується, адже у 2023 році рентабельність значно підскочила з 0,19 до 0,29.

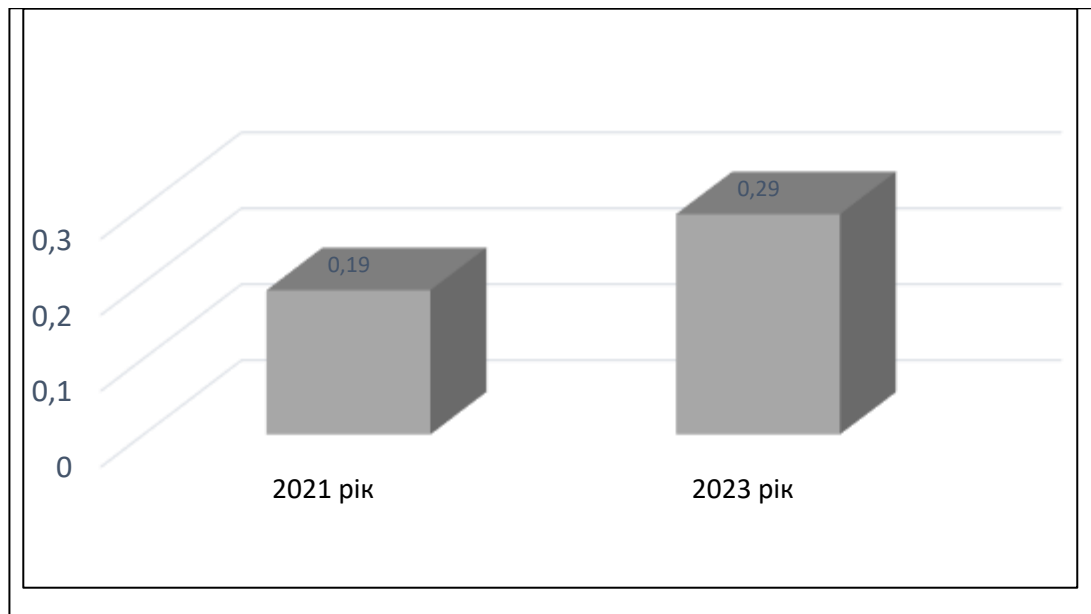

Рисунок 2.1 – Динаміка рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

За допомогою факторного аналізу визначимо вплив, спричинений різними факторами на рентабельність капіталу підприємства.

Для виконання факторного аналізу власного капіталу формула (3.1) буде записана так:

$$P_{\text{вк}} = a * б * в * г * д \quad (3.2)$$

де: a – рентабельність продажу,

$б$ – коефіцієнт фінансового левериджу,

$в$ – коефіцієнт поточної заборгованості,

$г$ – коефіцієнт покриття,

$д$ – коефіцієнт оборотності активів.

Для проведення аналізу рентабельності капіталу складемо аналітичну таблицю 3.1, яка містить формули для розрахунку показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу, які дозволяють визначити загальні зміни рентабельності капіталу та визначити вплив на ці зміни основних факторів.

Потім розрахуємо загальну зміну рентабельності власного капіталу за формулою (3.3):

$$\Delta P_{BK} = P_{BK_3} - P_{BK_{\Pi}}, \quad (3.3)$$

де: P_{BK_3} – рентабельність власного капіталу в звітному періоді,
 $P_{BK_{\Pi}}$ – рентабельність власного капіталу в попередньому періоді.

Таблиця 3.1 – Формули для розрахунку показників для проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу

Показник	Методика розрахунку
Рентабельність продажу	$a = \frac{ЧП}{ЧД(В)Р}$
Коефіцієнт фінансового левериджу	$б = \frac{А}{ВК}$
Коефіцієнт поточної заборгованості	$в = \frac{ПЗ}{А}$
Коефіцієнт покриття	$г = \frac{ОА}{ПЗ}$
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	$д = \frac{ЧД(В)Р}{ОА}$
Коефіцієнт рентабельності	$P_{BK} = \frac{ЧП}{ВК}$

Розрахуємо зміну рентабельності власного капіталу через зміну прибутковості продажу за формулою (3.4):

$$\Delta P_{BK}^a (a_3 * a_б) * б_{\Pi} * в_{\Pi} * г_{\Pi} * д_{\Pi}. \quad (3.4)$$

Розраховуємо, як на зміну рентабельності власного капіталу вплинула зміна коефіцієнта фінансового левериджу за формулою (3.5):

$$\Delta P_{BK}^б = a_3 * (б_3 - б_{\Pi}) * в_{\Pi} * г_{\Pi} * д_{\Pi}. \quad (3.5)$$

Розрахуємо як на зміну рентабельності власного капіталу вплинула зміна коефіцієнта поточної заборгованості за формулою (3.6):

$$\Delta P_{BK}^в = a_3 * б_3 * (в_3 - в_{\Pi}) * г_{\Pi} * д_{\Pi}. \quad (3.6)$$

Розрахуємо як на зміну рентабельності власного капіталу вплинула зміна коефіцієнта загальної ліквідності підприємства за формулою (3.7):

$$\Delta P_{BK}^г = a_3 * б_3 * в_3 * (г_3 - г_{\Pi}) * д_{\Pi}. \quad (3.7)$$

Розрахуємо як на зміну власного капіталу за рахунок вплинула зміна коефіцієнта ефективності використання оборотних активів за формулою (3.8):

$$\Delta P_{BK}^L = a_3 * b_3 * v_3 * \Gamma_3 * (D_3 * D_{II}). \quad (3.8)$$

Розрахуємо як на зміну рентабельності вплинули зміни вищезазначених факторів за формулою (3.9):

$$\Delta P_{BK} = \Delta P_{BK}^a * \Delta P_{BK}^b * \Delta P_{PV}^B * \Delta P_{PV}^r * \Delta P_{PV}^L \quad (3.9)$$

Використаємо данні таблиці 3.3 та формули 3.1-3.9 для подальшого проведення факторного аналізу рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр. Результати здійснених розрахунків занесемо до табл. 3.2

Таблиця 3.2 – Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Показник	Рік		Відхилення, +/-	Влив на рентабельність власного капіталу
	2022	2023		
Коефіцієнт фінансової залежності	1,41	1,45	0,04	0,0049
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,17	0,20	0,03	0,0314
Коефіцієнт покриття	3,63	3,13	-0,50	-0,0281
Оборотність оборотних активів	3,92	4,58	0,65	0,0291
Рентабельність продажу	0,05	0,07	0,02	0,0832
Рентабельність власного капіталу	0,19	0,29	0,10	-

Проведення факторного аналізу дозволяє стверджувати, що рентабельність ТОВ «РДБ Україна» за період з 2022 по 2023 рік збільшилася на 50%.

Найбільш вагомий вплив на зміну величини власного капіталу має рентабельність продажу – 0,0832. Зростання рентабельності продажу свідчить

про ефективність реалізації його продукції, тобто про збільшення прибутку, який підприємство отримує від її продажу.

Значний вплив на зміну величини власного капіталу має також частка поточних зобов'язань у валюті балансу.

Коефіцієнт загальної ліквідності та оборотність оборотних активів приблизно однаково впливають на динаміку власного капіталу досліджуваного підприємства.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ТОВ «РДБ Україна» в цілому ефективно управляє власним капіталом.

Підвищення коефіцієнтів рентабельності підприємства багато в чому залежить від зростання отримуваного ним чистого прибутку, тобто прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства після сплати податків та інших обов'язкових платежів.

Щоб збільшити рентабельність власного капіталу підприємства, необхідно збільшити обсяг одержуваного прибутку, чого можна досягти різними способами, зокрема такими:

- 1) збільшенням обсягів виробництва та реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 2) зниженням собівартість одиниці реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- 3) підвищенням продуктивності праці працівників підприємства, включаючи поліпшення умов праці, оптимізацію використання робочого часу працівників тощо;
- 4) більш ефективного використання фінансових ресурсів, якими підприємство володіє;
- 5) раціонального здійснення цінової політики, виходячи з того, що на ринку домінують вільні (контрактні) ціни;
- 6) постійного вдосконалення та модифікації всіх видів господарської діяльності підприємства;
- 7) побудови грамотних договірних відносини з постачальниками,

брокерами та покупцями.

Важливою умовою підвищення ефективності використання власного та залученого капіталу ТОВ «РДБ Україна» є вдосконалення політики управління власними та позиченими фінансовими ресурсами. Від цього залежить підвищення конкурентоспроможності компанії, її стабільна робота та динамічний розвиток.

Основною спрямованістю реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємства є поліпшення їх використання. Система управління фінансовими ресурсами підприємства має бути ефективною, тобто такою, що дозволяє не тільки раціонально використовувати ті ресурси, яким підприємство володіє, але й передбачає активний системний пошук можливостей для залучення позикових засобів з метою забезпечення подальшого розвитку підприємства.

Резервом підвищення рентабельності власного капіталу є зростання впливу якісних показників, таких як:

- коефіцієнт оборотності оборотних активів,
- коефіцієнт покриття,
- коефіцієнт поточної заборгованості,
- зниження собівартості продукції,
- розширення асортименту виробленої продукції.

Важливою умовою підвищення ефективності використання фінансового капіталу є також:

- поповнення активної частини основних фондів,
- підвищення техніко-технологічного рівня виробництва,
- удосконалення механізму підвищення продуктивності праці,
- підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства,
- удосконалення підприємством здійснюваної зовнішньоекономічної діяльності.

Основною умовою формування фінансових ресурсів підприємств за

рахунок позикових коштів є залучення капіталу з найменшими витратами та найменшими допустимими ризиками для того, щоб досягти найбільшого прибутку з мінімальними витратами.

Оптимальною структурою капіталу підприємства можна вважати таке співвідношення між власним капіталом і позиковим капіталом, яке забезпечить оптимальне поєднання:

- ризиків і прибутковості підприємства;
- максимізує ринкову вартість підприємства;
- забезпечить високий рівень платоспроможності та фінансової стабільності.

З метою покращення фінансового стану ТОВ «РДБ Україна» необхідно впровадити такі заходи:

- збільшення статутного капіталу товариства, що приведе до підвищення його фінансових гарантій;
- повною мірою задіяння власних фінансових ресурсів в процесі господарської діяльності;
- використання власного капіталу при реалізації інвестиційних проектів, що дасть змогу підприємству досягти основної мети – отримання максимального прибутку.

Висновки до третього розділу

Проведення факторного аналізу (табл. 3.1) дозволяє стверджувати, що рентабельність ТОВ «РДБ Україна» за період з 2022 по 2023 рік збільшилася на 50%.

Найбільш вагомий вплив на зміну величини власного капіталу має рентабельність продажу – 0,0832.

Значний вплив має також частка поточних зобов'язань у валюті балансу.

Коефіцієнт загальної ліквідності та оборотність оборотних активів приблизно однаково впливають на динаміку власного капіталу

досліджуваного підприємства.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ТОВ «РДБ Україна» в цілому ефективно управляє власним капіталом.

Щоб збільшити рентабельність власного капіталу підприємства, необхідно збільшити обсяг одержуваного прибутку, чого можна досягти різними способами, зокрема такими:

- 1) збільшенням обсягів виробництва та реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 2) зниженням собівартість одиниці реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- 3) підвищенням продуктивності праці працівників підприємства, включаючи поліпшення умов праці, оптимізацію використання робочого часу працівників тощо;
- 4) більш ефективного використання фінансових ресурсів, якими підприємство володіє;
- 5) раціонального здійснення цінової політики, виходячи з того, що на ринку домінують вільні (контрактні) ціни;
- 6) постійного вдосконалення та модифікації всіх видів господарської діяльності підприємства;
- 7) побудови грамотних договірних відносини з постачальниками, брокерами та покупцями.

Резервом підвищення рентабельності власного капіталу є зростання впливу якісних показників, таких як:

- коефіцієнт оборотності оборотних активів,
- коефіцієнт покриття,
- коефіцієнт поточної заборгованості,
- зниження собівартості продукції,
- розширення асортименту виробленої продукції.

Важливою умовою підвищення ефективності використання фінансового капіталу є також:

- поповнення активної частини основних фондів,
- підвищення техніко-технологічного рівня виробництва,
- удосконалення механізму підвищення продуктивності праці,
- підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства,
- удосконалення підприємством здійснюваної зовнішньоекономічної діяльності.

ВИСНОВКИ

Здійснене у бакалаврській роботі дослідження ефективності управління власним капіталом дозволяє зробити певні загальні висновки.

1. Капітал — це сукупність економічних благ у формі грошей, ресурсів і засобів, які накопичуються шляхом заощаджень, і які їх власник використовує в економічному процесі як інвестиційний ресурс і фактор виробництва з метою отримання прибутку. Власний капітал є основним вимірником вартості підприємства і за умови ефективного використання здатний до самозростання.

У процесі функціонування підприємства капітал перебуває у безперервному кругообігу, послідовно проходячи три стадії: на першій стадії капітал у формі грошей вкладається в оборотні і необоротні активи, при цьому він трансформується у виробничий капітал; на другій стадії в процесі виробництва виробничий капітал перетворюється на товарну форму; на третій стадії товарний капітал перетворюється на грошовий капітал після продажу товару.

2/ Основною метою формування власного капіталу є забезпечення потреби підприємства в придбанні активів і вдосконалення його структури з точки зору забезпечення умов його ефективного використання. Для досягнення поставленої мети процес формування капіталу здійснюється на основі таких принципів:

- врахування перспектив подальшого розвитку підприємства;
- забезпечення відповідності розміру капіталу, який зуміло залучити підприємство, сумі активів, які підприємство має на меті створити для забезпечення своєї виробничої діяльності;
- забезпечення оптимальної структури капіталу з точки зору його ефективного функціонування;
- забезпечення зниження витрат на формування капіталу з різних джерел;

- забезпечення ефективного використання капіталу в процесі фінансово-економічної діяльності.

3. При здійсненні аналізу капіталу слід враховувати наступне:

- власний капітал підприємства є основним фактором виробництва.
- капітал характеризує фінансові ресурси, які забезпечують підприємству одержання доходу;
- власний капітал – основне джерело багатства для його власників;
- капітал підприємства є основним вимірником його ринкової вартості;
- динамічність капіталу підприємства є основним показником рівня ефективності його господарської діяльності.

4. Аналіз основних фінансових результатів фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна» дозволяє зробити наступні висновки:

Динаміка наведених у табл. 2.1 фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 років свідчить про те, що фінансовий результат від основної операційної діяльності мав негативну динаміку та за досліджуваний період зменшився на 16 183 тис. грн або на 7,72 %, що свідчить про зниження обсягу валового прибутку підприємства. Фінансові результати від іншої основної операційної діяльності також виявили негативну динаміку, оскільки інші операційні доходи зменшилися на 341 892 тис. грн. Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився ймовірно за рахунок збільшення інших витрат підприємства. Фінансовий результату від участі в капіталі та від фінансової діяльності відсутні, що свідчить про те, що підприємство наразі не займається фінансовою діяльністю. Власне через це бачимо зменшення фінансового результату до оподаткування на 131 904 тис. грн, та чистого фінансового результату на 69 611 тис. грн, або на 59,45%.

Отже, аналіз фінансових результатів показав, що ТОВ «РДБ Україна» отримало прибуток лише від іншої звичайної діяльності.

5. Як видно з даних таблиці 2.2, за період, що аналізується загальна вартість майна ТОВ «РДБ Україна» мала позитивну тенденцію – до зростання і склала 655 092 тис. грн або 23,62 відсотка. На це вплинуло збільшення

вартості необоротних і оборотних активів, а також величини власного капіталу. Так, вартість необоротних активів у 2023 році зросла на 325 418,5 тис. гривень, а вартість оборотних активів у 2023 році зросла на 327 643,5 тис. грн. Таке зростання відбулося за рахунок збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи та послуги.

Власний капітал товариства збільшився на 55,99%. Також зріс залучений капітал, приріст якого склав 12 744 тис. грн, або 0,78%. Відповідно, поточні зобов'язання компанії зросли у 2023 році порівняно з 2022 роком на 18 579 тис. гривень, що становило 1,24%.

6. З показників, представлених у таблиці 2.3, видно, що основна частка в активах ТОВ «РДБ Україна» припадає на позиковий капітал, який значно більший за розмір власного капіталу. І хоч фінансово-господарська діяльність досліджуваного підприємства є прибутковою, ми спостерігаємо чітко виражену тенденцію до зниження всіх показників прибутковості.

Отже, проаналізувавши показники фінансово-господарської діяльності ТОВ «РДБ Україна», бачимо, що загалом рівень його платоспроможності є низьким, а фінансове становище нестійке. Тому керівництву даного підприємства треба терміново думати над прийняттям необхідних рішень та здійснення заходів щодо вдосконалення своєї фінансово-господарської діяльності.

7. Ефективності використання власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» характеризують дані табл. 2.4. Зокрема бачимо, що за період з 2022 по 2023 роки власний капітал товариства підвищився на 55,99%, що зумовлено зменшенням такої його вагової складової, як нерозподілений прибуток, частка якого за цей період зменшилась і досягла у 2023 році 5,89%. Статутний капітал підприємства підвищився на 53,1%, а його частка у 2023 році зросла до 20,82%. Резервний капітал у формуванні власного капіталу мав найменшу вагу, яка станом на 2023 рік складала лише 4,42%, або 79 045 тис. грн.

8. Наведена у таблиці 2.5 динаміка показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна» показує, що коефіцієнт

автономії, зріс у 2023 році на 0,11 і досяг 0,52, Ця тенденція позитивна, так як значення коефіцієнта відповідає нормативному – $>0,5$. Коефіцієнт фінансової стійкості збільшився у 2023 році на 0,41 і досяг 1,18, що також відповідає нормативному значенню, яке має бути $>1,0$. Коефіцієнт фінансового левериджу становив 0,92 у 2023 році, що теє є позитивним, оскільки індекс не перевищує значення 1.

До позитивних змін на підприємстві у 2023 році можна віднести позитивну тенденцію показників ліквідності, що означає здатність підприємства загалом покривати свої борги, та показників рентабельності.

9. Проведення факторного аналізу (табл. 3.1) дозволяє стверджувати, що рентабельність ТОВ «РДБ Україна» за період з 2022 по 2023 рік збільшилася на 50%. Найбільш вагомий вплив на зміну величини власного капіталу має рентабельність продажу – 0,0832. Значний вплив має також частка поточних зобов'язань у валюті балансу. Коефіцієнт загальної ліквідності та оборотність оборотних активів приблизно однаково впливають на динаміку власного капіталу досліджуваного підприємства.

За результатами аналізу можна зробити висновок, що ТОВ «РДБ Україна» в цілому ефективно управляє власним капіталом.

10. Для підвищення рентабельності власного капіталу підприємства, необхідно збільшити обсяг одержуваного прибутку, чого можна досягти різними способами, зокрема такими:

- 1) збільшенням обсягів виробництва та реалізації продукції (товарів, робіт, послуг);
- 2) зниженням собівартість одиниці реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг);
- 3) підвищенням продуктивності праці працівників підприємства, включаючи поліпшення умов праці, оптимізацію використання робочого часу працівників тощо;
- 4) більш ефективного використання фінансових ресурсів, якими підприємство володіє;

5) раціонального здійснення цінової політики, виходячи з того, що на ринку домінують вільні (контрактні) ціни;

6) постійного вдосконалення та модифікації всіх видів господарської діяльності підприємства;

7) побудови грамотних договірних відносини з постачальниками, брокерами та покупцями.

11. Резервом підвищення рентабельності власного капіталу є зростання впливу якісних показників, таких як: коефіцієнт оборотності оборотних активів, коефіцієнт покриття, коефіцієнт поточної заборгованості, зниження собівартості продукції, розширення асортименту виробленої продукції.

12. Важливою умовою підвищення ефективності використання фінансового капіталу є також: поповнення активної частини основних фондів, підвищення техніко-технологічного рівня виробництва, удосконалення механізму підвищення продуктивності праці, підвищення якості та конкурентоспроможності продукції підприємства, удосконалення підприємством здійснюваної зовнішньоекономічної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Слав'юк Р. А. Капітал підприємств і банків: теоретичні основи формування та управління : монографія; Держ. ВНЗ "Ун-т банк. справи". Київ : ДВНЗ "Університет банківської справи", 2016. 330 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України [Електронний ресурс]: від 16.07.99 №40 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.
3. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва : навчальний посібник / В.Я. Олійник, Н.І. Шевченко, В.В. Даценко, І.В. Дем'яненко. Дніпропетровськ: ДДФА, 2012. 282 с.
4. Фінанси підприємств: навч. посібник: Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В. 2-ге вид., розшир. та доплн. Полтава: РВ ПДАА, 2018. 350 с.
5. Теорія та методологія формування інвестиційно-фінансової стратегії розвитку суб'єктів національного господарства : [колект.] монографія / [В. С. Білозубенко та ін.] ; [голов. ред. Л. М. Савчук, А. В. Череп]. Дніпро : Журфонд, 2019. 419 с.
6. Онисько С.М., Марич П.М. Фінанси підприємств: Підручник. Львів: "Магнолія 2006", 2010. 367 с.
7. Рузакова О. В. Аналіз сучасних методик оцінювання фінансового стану підприємства. Вісник Хмельницького національного університету 2022, №2, Том 1. С. 7-13.
8. Зянько В.В. Фінанси підприємств. Частина І : навч. посіб. / Зянько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. Вінниця, ВНТУ, 2016. 126 с.
9. Зянько В.В. Фінанси підприємств. Частина 2 : навч. посіб. / Зянько В.В., Фурик В.Г., Вальдшмідт І.М. Вінниця, ВНТУ, 2016. 144 с..
10. Проскуріна, Н., & Гнідкова, А. (2022). Аналіз фінансового стану та фінансових результатів як інструмент оцінки ефективності діяльності підприємства. Економіка та суспільство, (43). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-74>.

- 11.Слав'юк Р. А., Шкварчук Л. О. Фінансовий аналіз комерційної діяльності підприємства : навч. посіб. Львів : Простір-М, 2021. 304 с.
- 12.Алескерова Ю.В., Червань О.Г. Управління капіталом підприємства. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 33. С. 265—271. URL: [http://www.market\\$infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/41.pdf](http://www.market$infr.od.ua/journals/2019/33_2019_ukr/41.pdf)
- 13.Загальні вимоги до фінансової звітності: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку №1 [Електронний ресурс]: від 07.02.2014 № 73 зі змінами та доповненнями. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13/page>. – Назва з екрану.
- 14.Дмитрук В.О., Максимець Ю.В. Сутність категорії "капітал підприємства" відповідно до сучасних досліджень в цій сфері. Ефективна економіка. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7919>
- 15.Домбровська С.О. Стратегічні орієнтири управління структурою капіталу підприємства. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2018. № 4. С. 113—119.
- 16.Дробот Я.В., Туча В.О. Оптимізація структури капіталу промислового підприємства як чинник його ефективного функціонування. Економічний простір. 2019. № 150. С. 55—60.
- 17.Квасницька Р., Мрозовський Я. Критеріальні підходи до формування оптимальної структури капіталу підприємства. Modeling the development of the economic systems. 2021. № 2. С. 12—18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mdes_2021_2_4
- 18.Сторожук Т.М., Малинич Н.В., Пастух Д.Л. Вплив структури капіталу на фінансову стійкість підприємства. Економічний вісник. Серія: Фінанси, облік, оподаткування. 2020. Вип. 5. С. 148—159. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ehsfat_2020_5_16
- 19.Чемчикаленко Р.А., Коваль Е.В. Особливості формування оптимальної структури капіталу підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. Вип. 22. С. 855—859.
20. Щербань О.Д., Невдачина О.І. Теоретичні аспекти визначення сутності та

- структури капіталу підприємства. Приазовський економічний вісник. 2019. Вип. 3 (14). С. 284—289.
21. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України прийнятий Верховною Радою України 14 травня 1992 року №2343-ХП із змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
 22. Фінанси. Підручник / І.О. Лютий, С.Я. Боринець, З.С. Варналій, та ін.; за ред. д.е.н., проф. І.О. Лютого. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 720 с.
 23. Онисько С. М., Кіц М. В. Удосконалення організаційно-економічного механізму державної підтримки сільськогосподарських підприємств. Фінанси України. 2015. №4. С. 86-95. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fu_2015_4_7
 24. Загородна О. М., Серединська В. М. Формування механізму діагностики фінансового стану підприємства. Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 233–235.
 25. Косарева І. П., Хохлов М. П., Бірюкова В. В. Дослідження теоретичних основ фінансового стану підприємства. Інфраструктура ринку. 2018. № 19. С. 101–106.
 26. Лук'янова В. В., Лабунець О. О. Діагностика фінансового стану підприємства та шляхи його поліпшення. Приазовський економічний вісник. 2018. № 2(07). С. 66–69.
 27. Юрій Е. О., Руснак Т. В. Шляхи покращення фінансового стану підприємства в сучасних умовах. Економіка і суспільство. 2018. № 16. С. 560–565.
 28. Юнацький М. О. Огляд сучасних методів прогнозування фінансового стану підприємства. Ефективна економіка. 2018. №4. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6232>
 29. Zagordna O. M., & Seredynska V. M. (2019) Formuvannia mekhanizmu diahnostyky finansovoho stanu pidpryiemstva [Formation of a mechanism for

- diagnosing the financial condition of the enterprise]. Stan i perspektyvy rozvytku oblikovo-informatsiinoi systemy v Ukraini: materialy V mizhnar. nauk.-prakt. konf. – State and prospects of development of accounting and information system in Ukraine: materials of V international scientific-practical conference (Ternopil, December, 27th, 2019). pp. 233–235. Ternopil: TNEU. (in Ukrainian)
30. Kosareva I. P., Khokhlov M. P., & Biryukova V. V. (2018) Doslidzhennia teoretychnykh osnov finansovoho stanu pidpriemstva [Research of theoretical foundations of the financial condition of the enterprise]. Infrastruktura rynku – Market infrastructure, 19, 101–106. (in Ukrainian).
31. Гринчук О. О. Економічний зміст та роль статутного капіталу підприємства. Матеріали LIII Науково-технічної конференції підрозділів Вінницького національного технічного університету (м. Вінниця, 20-22 березня 2024 р.) URL: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2024/paper/view/20396/16937>

Додаток А
ПРОТОКОЛ
ПЕРЕВІРКИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ
РОБОТИ НА НАЯВНІСТЬ ТЕКСТОВИХ
ЗАПОЗИЧЕНЬ

Назва роботи: Формування системи управління власним капіталом підприємства (на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю «РДБ Україна»)

Тип роботи: БКР

(БКР, МКР)

Підрозділ кафедра фінансів та інноваційного менеджменту

(кафедра, факультет)

Показники звіту подібності Unicheck

Оригінальність 80,8%

Схожість 19,2%

Аналіз звіту подібності (відмітити потрібне):

1. Запозичення, виявлені у роботі, оформлені коректно і не містять ознак плагіату.
2. Виявлені у роботі запозичення не мають ознак плагіату, але їх надмірна кількість викликає сумніви щодо цінності роботи і відсутності самостійності її виконання автором. Роботу направити на розгляд експертної комісії кафедри.
3. Виявлені у роботі запозичення є недобросовісними і мають ознаки плагіату та/або в ній містяться навмисні спотворення тексту, що вказують на спроби приховування недобросовісних запозичень.

Особа, відповідальна за перевірку _____
(підпис)

Зянько В. В.
(прізвище, ініціали)

Ознайомлені з повним звітом подібності, який був згенерований системою Unicheck щодо роботи.

Автор роботи _____
(підпис)

Гринчук А. Ю.
(прізвище, ініціали)

Керівник роботи _____
(підпис)

Зянько В. В.
(прізвище, ініціали)

ІЛЮСТРАТИВНА ЧАСТИНА

**ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ
КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА**

(на прикладі товариства з обмеженою відповідальністю
«РДБ Україна»)

Рисунок 1.1 – Складові елементи власного капіталу підприємства

Таблиця 2.1 – Динаміка фінансових результатів діяльності ТОВ «РДБ Україна»

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютна зміна, тис. грн	Темп приросту, %
Фінансовий результат від основної операційної діяльності, тис. грн	209 613	193 430	-16 183	-7,72
Фінансовий результат від іншої основної операційної діяльності, тис. грн	236 430	-105 462	-341 892	-144,61
Фінансовий результат від операційної діяльності, тис. грн	145 847	48 560	-97 287	-66,70
Фінансовий результат від іншої звичайної діяльності, тис. грн	-7 277	18 106	25 383	-348,81
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	138 570	6 666	-131 904	-95,19
Чистий фінансовий результат, тис. грн	117 097	47 486	-69 611	-59,45

Таблиця 2.2 – Динаміка показників, які характеризують фінансовий стан ТОВ «РДБ Україна»

Показник	Значення		Абсолютне відхилення	Темп приросту
	2022 рік	2023 рік		
Загальна вартість майна підприємства, тис. грн	2 773 534,5	3 428 626,5	655 092	23,62
Необоротні активи, тис. грн	2 628 507	2 953 925,5	325 418,5	12,38
Оборотні активи, тис. грн	145 027,5	472 671	327 643,5	225,92
Власний капітал, тис. грн	1 147 262,5	1 789 624	642 361,5	55,99
Залучений капітал, тис. грн	1 626 272	1 639 016	12 744	0,78
Поточні зобов'язання, тис. грн	1 504 192	1 522 771	18 579	1,24

Таблиця 2.3 – Показники, що характеризують фінансову стійкість ТОВ «РДБ Україна»

Показник	Значення		Абсолютне відхилення	Темп приросту, %
	2022 рік	2023 рік		
Власний капітал	1 147 262,5	1 789 624	642 361,5	55,99
Необоротні активи	2 628 507	2 953 925,5	325 418,5	12,38
Власні оборотні кошти	-1 481 244,5	-1 164 301,5	316 943	-21,40
Довгострокові зобов'язання та забезпечення наступних витрат і платежів	122 080	11 6245	-5 835	-4,78
Короткострокові кредити та позики	772 792	891 367,5	118 575,5	15,34
Запаси і витрати	37 716	50 051	12 335	32,70
Надлишок (нестача) власних оборотних коштів для фінансування запасів	-1 518 960,5	-1 214 352,5	304 608	-20,05
Надлишок (нестача) власних оборотних активів для формування запасів і витрат	-1 396 880,5	-1 098 107,5	298 773	-21,39
Надлишок (нестача) усіх джерел формування запасів	-624 088,5	-206 740	417 348,5	-66,87
Тип фінансової стійкості	Нестійкий	Нестійкий		

Таблиця 2.4 – Структура та динаміка власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Показник	Рік				Абсолютна зміна, тис. грн	Темп приросту, %
	2022		2023			
	тис. грн	%	тис. грн	%		
Статутний капітал	243334	21,21	372627	20,82	129293	53,13
Інший додатковий капітал	537104	46,82	1232544	68,87	695440	129,48
Резервний капітал	48410,3	4,22	79095	4,42	30685	63,39
Нерозподілений прибуток	318414	27,75	105357	5,89	-213056	-66,91
Всього власний капітал	1147263	100	1789624	100	642361	55,99

Таблиця 2.5 – Динаміка показників, які характеризують платоспроможність та ліквідність ТОВ «РДБ Україна»

Показник	2022 рік	2023 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн	Темп приросту, %
Коефіцієнт автономії	0,41	0,52	0,11	26,19
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,76	1,18	0,41	54,09
Коефіцієнт фінансового левериджу	1,42	0,92	-0,50	-35,39
Коефіцієнт забезпеченості власними джерелами коштів	21,27	8,94	-12,33	-57,97
Коефіцієнт загальної ліквідності	0,10	0,31	0,21	221,94
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,0001	0,0001	-0,00007	-52,68
Коефіцієнт поточної ліквідності	-0,98	-0,77	0,22	-22,22

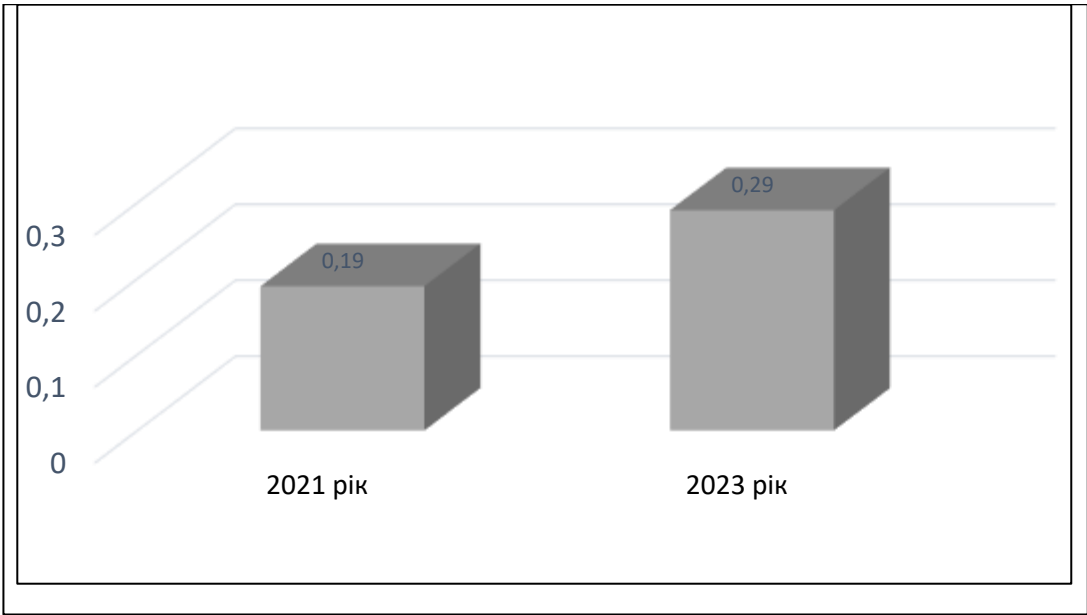

Рисунок 2.1 – Динаміка рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Таблиця 3.2 – Факторний аналіз рентабельності власного капіталу ТОВ «РДБ Україна» за період 2022-2023 рр.

Показник	Рік		Відхилення, +/-	Влив на рентабельність власного капіталу
	2022	2023		
Коефіцієнт фінансової залежності	1,41	1,45	0,04	0,0049
Коефіцієнт поточної заборгованості	0,17	0,20	0,03	0,0314
Коефіцієнт покриття	3,63	3,13	-0,50	-0,0281
Оборотність оборотних активів	3,92	4,58	0,65	0,0291
Рентабельність продажу	0,05	0,07	0,02	0,0832
Рентабельність власного капіталу	0,19	0,29	0,10	-